

ΑΙΤΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ Α

Τίτλος	“ΤΕΧΝΗ, ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗΣ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΦΥΛΑΚΩΝ”
Τίτλος στην Αγγλική	“ART AS A TOOL FOR REHABILITATION USED IN PRISON EDUCATIONAL UNITS”
Επωνυμία Αιτούντος	<p><i>Πολιτιστικός Σύλλογος</i> “Φίλοι Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας” «CULTURAL ASSOCIATION OF CORFU - FRIENDS OF THE CORFU PRISON SCHOOL (OID: E10362821)</p>
Εταίρος 1ος	<p>CIRE Centre for Reintegration Initiatives, Catalonia, Spain www.csi.cat</p>
Εταίρος 2ος	<p>BALAMÓS TEATRO Piazzale Camicie Rosse 23, Ferrara, Italy www.balamosteatro.org</p>
Παραδοτέο	Εκπαιδευτικός οδηγός κοινωνικοπολιτιστικών παρεμβάσεων σε εκπαιδευτικές μονάδες φυλακών.
Τόπος Υλοποίησης	Κέρκυρα (Ελλάδα) / Αθήνα (Ελλάδα) / Ferrara- Venice (Ιταλία) / Barcelona (Ισπανία - Καταλονία).
Διάρκεια	19 μήνες

Επιστημονικά υπεύθυνη	Καλλιόπη Δημητρούλη , MSc νομικός - εκπαιδεύτρια σωφρονιστικών και κρατουμένων, ειδική σύμβουλος στο Υπουργείο Δικαιοσύνης με αντικείμενο την εκπαίδευση κρατουμένων και εμπειρογνώμονας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
Πρόσωπο επαφής	Κωλέσης Κυριάκος , Phd κοινωνιολόγος, ερευνητής στην εκπαίδευση κρατουμένων, τ. Δ/τής Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας (2017-2023). <i>kkolesis@gmail.com / τηλ. Επικοινωνίας 6945839699</i>

Ενότητες που ακολουθούν	ΤΜΗΜΑ Β: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΤΜΗΜΑ Γ: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ ΤΜΗΜΑ Δ: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΜΗΜΑ Ε: ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
-------------------------------	---

ΤΜΗΜΑ Β :

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

B.1.

Τεκμηρίωση Αναγκαιότητας Υλοποίησης του Σχεδίου:

Η εκπαίδευση κρατουμένων (επαγγελματική ή γενικής παιδείας), ως μόνη ρεαλιστική πρακτική αποδέσμευσης του ατόμου από τον ψαύλο κύκλο “κοινωνική συμπίεση – ανέχεια – παραβατικότητα – έκτιση ποινής – αποφυλάκιση – υποτροπή”, υποχωρεί συντονισμένα¹. Τόσο ως ευρωπαϊκός πολιτικός σχεδιασμός όσο και ως εθνική πολιτική. Κυρίως, όμως, υποχωρεί ως εναλλακτική λύση λειτουργικής επανένταξης των κρατουμένων στη συνείδηση των πολιτών².

1

Ο αυξανόμενος ρυθμός έγκρισης βραχυπρόθεσμων και αποσπασματικών προγραμμάτων κατάρτισης κρατουμένων (στην πλειοψηφία τους μέρη απορρόφησης ευρωπαϊκών προγραμμάτων και συνεργασιών της κεντρικής διοίκησης με ιδιωτικούς φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης) αποτελεί στην ουσία μάλλον ενδεικτική της συνολικής υπαναχώρησης ενός μακροπρόθεσμου θεσμικού σχεδιασμού για την επανένταξη παρά συντονισμένη κρατική μέριμνα για την στήριξη του νευραλγικού χώρου της αποτροπής του εγκλήματος, της υποτροπής και της ενσωμάτωσης.

2

Η παγκόσμια ιστορική συγκυρία κατά την τελευταία εικοσαετία χαρακτηρίζεται από μια σειρά μεγακρίσεων που επιδρούν με τρόπο καταλυτικό στην διαμόρφωση του χάρτη κοινωνικών, ψυλετικών και εθνικών ισορροπιών. Βιολογικές απειλές παγκόσμιας κλίμακας, εθνικιστικές αναπλέξεις, ευρωπαϊκές εμπόλεμες συρράξεις, επισιτιστικές κρίσεις, περιβαλλοντικές καταστροφές, δομικές ανατροπές πολιτικών ισορροπιών, άρση κοινωνικών βεβαιοτήτων αποτελούν μερικά από τα νέα δεδομένα που ήδη έχουν κληθεί να διαχειριστούν πολίτες και λαοί, τόσο στην ευρωπαϊκή επικράτεια όσο και παγκοσμίως. Σε κάθε αντίστοιχη ιστορική συγκυρία οι τεκτονικές κοινωνικές συμπίεσεις συνθλίβουν πρώτες τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και τους περιθωριακούς πληθυσμούς. Οικονομική κρίση, ξενοφοβία, ρατσιστική ρητορεία, ανασφάλεια και φόβος αποτελούν γόνιμο λίπασμα για επιστροφή σε πολιτικές εσωστρέφειας και επιδίωξης της κοινωνικής “καθαρότητας”.

Μέσα σ’ ένα τέτοιο περιβάλλον η εκπαίδευση κρατουμένων όχι απλώς συρρικνώνεται αλλά τείνει κατ’ ουσία να θεωρηθεί ηθικά ελέγξιμη σπατάλη πόρων (οικονομικών και επιστημονικού δυναμικού). Συνυπολογίζοντας την επιθετική διείσδυση του ιδιωτικού επιχειρηματικού κλάδου στον τομέα της παροχής υπηρεσιών στις ψυλακές πολλών κρατών σκιαγραφείται σταδιακά ένα τοπίο προβληματικό για την διαβίωση, την εκπαίδευση, τελικά την προοπτική επανένταξης κρατουμένων. Δύσκολο να μην κάνει κανείς τον συνειρμό (που ανακύπτει από τις πρόσφατες κοινοτικές οδηγίες προς τα επιτελικά όργανα ευρωπαϊκών κυβερνήσεων) ανάμεσα στις πολιτικές αντιμετώπισης κρατουμένων και σ’ αυτές των ψυ-

Ανάσχεση αυτής της τάσης δεν προβλέπεται από καμιά πρόσφατη επιστημονική έρευνα, ούτε ευνοείται από τις υπάρχουσες κοινωνικοπολιτικές συνθήκες. Μια ρεαλιστική πρόταση αντιμετώπισης του ζητήματος θα απαιτούσε την συσπείρωση κοινωνικών δυνάμεων σε τοπικό βεληνεκές ώστε να επιβραδύνει, στην πιο αισιόδοξη προοπτική, τη συρρίκνωση των προγραμμάτων εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης και πολιτισμού στις φυλακές της χώρας μας αλλά και των περισσότερων ευρωπαϊκών χωρών . **Αποτέλεσμα της προσπάθειας αυτής θα ήταν η θωράκιση της ασφάλειας των πολιτών από το κατακλυσμιαίο κύμα παραβατικότητας που ακολουθεί νομοτελειακά κάθε κοινωνική ύφεση.** Η θωράκιση αυτή, μέσω της εκπαίδευσης κρατουμένων επιχειρείται (με τον ασφαλέστερο, λειτουργικότερο και οικονομικότερο τρόπο) κυρίως μέσω των σχολείων φυλακών (Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας) που αποτελούν τον μόνο θεσμοθετημένο (σε διάρκεια χρόνου) εκπαιδευτικό θεσμό υποβοήθησης της επανένταξης στις φυλακές της χώρας μας.

Τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας θεσμοθετήθηκαν στην Ελλάδα (με το νόμο 2525/97) στο πλαίσιο που έχουν προδιαγράψει οι διακηρυγμένες αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το πρόγραμμα των Σ.Δ.Ε. συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από το Ελληνικό Δημόσιο. Από το 2000 μέχρι σήμερα λειτουργούν 76 ΣΔΕ εκ των οποίων 12 σε Καταστήματα Κράτησης (οκτώ Σχολεία λειτουργούν μέσα σε σωφρονιστικά καταστήματα). Σχεδόν 770 κρατούμενοι φοιτούν σ' αυτά κάθε χρόνο.

Συγκεκριμένα, τώρα, στο Κατάστημα Κράτησης Κέρκυρας (κλειστή φυλακή Β' Τύπου) με το ΦΕΚ ίδρυσης 2709/17 ιδρύθηκε το Σχολείο Φυλακής Κέρκυρας (2ο Σ.Δ.Ε. Καταστήματος Κράτησης Κέρκυρας) σε περιορισμένο χώρο και με σημαντικά προβλήματα υποχρηματοδότησης και υλικοτεχνικού εξοπλισμού.

Το 2ο Σ.Δ.Ε. Κέρκυρας ιδρύθηκε με Φ.Ε.Κ. τον Αύγουστο του 2017 μαζί με το αντίστοιχο του Καταστήματος Κράτησης του Μαλανδρινού. Τότε αποσπάστηκαν από την

χικά ασθενών και τοξικοεξαρτημένων: εκεί αναφέρονται ρητά και επαναλαμβανόμενα στους όρους "ελάχιστη βλάβη" και "λειτουργικός χρήστης" αντικαθιστώντας τους όρους "επανένταξη" και "απεξάρτηση".

Η περίπτωση του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση δυο μόνιμοι εκπαιδευτικοί στον χώρο αυτό.

Μέσα σε τρεις μήνες, μέχρι την έναρξη του σχολείου στις 16 Ιανουαρίου 2018, με τη συνεργασία της Δ/νσης του Καταστήματος Κράτησης και των σωφρονιστικών και με μια ευρείας κλίμακας κινητοποίηση της τοπικής κοινωνίας (μέσα από συναυλίες, εκδηλώσεις και τη δημιουργία ενός πρωτοφανούς κοινοτικού πλαισίου αρωγής) το σχολείο ήταν έτοιμο και λειτουργικό

.

Η ομάδα εργασίας της παρούσας πρότασης αποτελείται από εκπαιδευτικούς που υπηρέτησαν σ' αυτό όπως τον τότε Δ/ντή του νεοϊδρυθέντος 2ου Σ.Δ.Ε. κ. Κωλέση Κυριάκο. Από την άποψη αυτή η ομάδα εργασίας είναι σε θέση να περιγράψει τις ακριβείς συνθήκες μέσα στις οποίες ένα τέτοιο εκπαιδευτικό εγχείρημα γεννήθηκε και άνθισε, κάνοντας πράξη την γεφύρωση του "μέσα" με το "έξω".

Ένα σχολείο στο συμβολικό κέντρο του Panopticon.

Χτισμένες στη δεκαετία του 1840 οι φυλακές της Κέρκυρας είναι από τα αρχαιότερα δείγματα εφαρμογής του σχεδίου Πανοπτικόν του Άγγλου φιλοσόφου και κοινωνιολόγου Jeremy Bentham. Η ιδέα ήταν ένας μοναδικός ψύλακας να είναι σε θέση από το κεντρικό κτήριο-μάτι να εποπτεύει όλους τους έγκλειστους. Στο ίδιο αυτό κυκλικό κτήριο, με τη θεσμική ίδρυση του σχολείου δημιουργήθηκε ένα κοινοτικό πρότυπο εκπαίδευσης κρατουμένων.

Το σχολείο αυτό δίνει στους κρατούμενους (ενήλικους) μαθητές την ευκαιρία να πάρουν απολυτήριο τίτλο ισότιμο με αυτόν του δημοσίου Γυμνασίου, με το παράλληλο ευεργέτημα να σβήνουν δύο μέρες ποινής για κάθε μέρα φοίτησης. Το σημαντικότερο, όμως, είναι ότι τους δίνει τη δυνατότητα μιας αξιοπρεπούς εκπαίδευσης σε ένα ανθρώπινο περιβάλλον, “δραπετευόντας” έτσι για τέσσερις ώρες κάθε πρωί από τη δοκιμασία του μακροχρόνιου εγκλεισμού.

Στις παρακάτω σελίδες, όπως και στις εκδηλώσεις αναφοράς που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα, υπάρχουν σαφείς ενδείξεις συμπεριφορικής αλλαγής που έχουν καταγραφεί στον τρόπο με τον οποίο μαθητές κρατούμενοι (κάποιοι εξ’ αυτών με πολλαπλές προσωπικές δυσκολίες και ευαλωτότητες) κατόρθωσαν στην πράξη να ανταπεξέλθουν σε ρόλους κοινωνικής υπευθυνότητας και μάλιστα σε κοινωνικά περιβάλλοντα μεικτά (συνεργαζόμενοι με συγκρατούμενους, σωφρονιστικούς, εκπαιδευτικούς, εθελοντές και πολίτες εκτός φυλακής).

Για την πραγματοποίηση των δράσεων αυτών η τότε Δ/ση του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας προχώρησε σ’ ένα

καινοφανές σε πανευρωπαϊκό επίπεδο άνοιγμα στην τοπική κοινωνία. Την σύσταση ενός συλλόγου στήριξης του έργου του από την τοπική κοινωνία.

Πρόκειται για τον μόνο -πανευρωπαϊκά- σύλλογο στήριξης του έργου ενός σχολείου φυλακών. Προσφάτως, πέρα από το πλούσιο πολιτιστικό του έργο, πιστοποιήθηκε από το Ι.Κ.Υ. ως φορέας με πιστοποίηση ΟΙΔ που έχει δυνατότητα να αναλαμβάνει ευρωπαϊκές συνεργασίες για θέματα εκπαίδευσης κρατουμένων και πιστοποίησης αποφυλακισθέντων σε θέματα επαγγελματικής κατάρτισης.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Κέρκυρας «Φίλοι Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας» ιδρύθηκε τον Σεπτέμβρη του 2019 από Κερκυραίους συμπολίτες. Σκοπός του συλλόγου είναι να δημιουργήσει μια γέφυρα επικοινωνίας του σχολείου με τους κατοίκους της Κέρκυρας, ώστε να διευκολύνεται η λειτουργία του σε βάθος χρόνου. Εγνωσμένου κύρους άνθρωποι από ευρύ κοινωνικοπολιτικό φάσμα έχουν στελεχωσει το Δ.Σ. και το δυναμικό του, κάνοντας την πρόθεση για κοινωνική γεφύρωση πράξη. Οι πολλές και απαιτητικές καλλιτεχνικές δράσεις του σχολείου τις οποίες στηρίζει θεσμικά ο σύλλογος έχουν διαμορφώσει μια αναγνωρίσιμη και δυναμική, πλέον, τάση στα πολιτιστικά της τοπικής κοινωνίας με έμφαση στην ευαισθητοποίηση για την ευαλωτότητα και το περιθώριο. Παράλληλα, προσφέρει την δυνατότητα αυτοχρηματοδότησης του σχολείου μέσω των πολιτιστικών του δράσεων, καλύπτοντας έτσι το πρόβλημα υποχρηματοδότησής του από τον θεσμικό φορέα που είναι υπεύθυνος για την λειτουργία του (ΙΝΕΔΙΒΙΜ/ΥΠΕΠΘ). Εξαιρετικής σημασίας η ενεργοποίηση σημαντικών καλλιτεχνών στην κατεύθυνση στήριξης των δράσεων αυτών, πάντα με την ενεργό συμμετοχή των μαθητών κρατουμένων σε δράσεις μέσα και έξω από την φυλακή (τρεις από αυτές στο κέντρο της πόλης, κατόπιν ειδικών αδειών από την Εισαγγελία Κέρκυρας).

Άνθρωποι που εργάστηκαν στα σχολεία αυτά και έχουν εμπειρία του πεδίου βεβαιώνουν ότι οι εκπαιδευτικές

Η περίπτωση του πολιτιστικού συλλόγου «Φίλοι του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας»

Η Μαρία Φαραντούρη σε μια από τις 59 δράσεις του σχολείου τραγουδά με τους μαθητές κρατούμενους

αυτές δομές λειτουργούν, εν πολλοίς, ως αυτόνομες και συχνά αυτοσχεδιαστικές εκπαιδευτικές νησίδες. Τα όποια ευεργετήματα μπορεί να προσφέρει ένας τέτοιος εκπαιδευτικός θεσμός μέσα στον κοινωνικό βιότοπο μιας ελληνικής φυλακής προέρχονται συνήθως από τις πρωτοβουλίες ανθρώπων με κοινωνική ευαισθησία και αγαθή προαίρεση. Όμως εκεί ακριβώς εγκυμονεί και ένας σημαντικός κίνδυνος καθώς ο αυτοσχεδιασμός σε οριακά περιβάλλοντα με ανθρώπους που βιώνουν οριακές, επίσης, ψυχικές καταπονήσεις κατά την μακροχρόνια κάθειρξη μπορεί να αποβεί καταστροφικός.

Ως εκ τούτου προκύπτει η αναγκαιότητα υλοποίησης του προτεινόμενου σχεδίου που απορρέει από την ως άνω περιγραφόμενη κατάσταση.

Στη βάση αυτή το έργο **αποσκοπεί στο:**

A/ να παραχθεί ένας χρηστικός ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕ ΑΞΟΝΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ αξιοποιώντας το παράδειγμα εκπαιδευτικών μονάδων φυλακών της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το υλικό αυτό ενίσχυσης του εκπαιδευτικού έργου των φυλακών θα δίνει έμφαση στην συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων επαγγελματικών ομάδων στον χώρο της φυλακής με εργαλείο την καλλιτεχνική έκφραση.

pilot / case study

B/ να περιληφθούν στο παραγόμενο εκπαιδευτικό υλικό πρακτικές ενίσχυσης ομάδων στις εκπαιδευτικές μονάδες φυλακών, όπως και αυτοενίσχυσης και ενδυνάμωσης κρατουμένων. Πρόκειται για πρακτικές της διεθνούς βιβλιογραφίας που έχουν στο παρελθόν δοκιμαστεί σε φυλακές και στις δυο πλευρές του Ατλαντικού. Παράλληλα, θα χρησιμοποιηθούν παραδείγματα και αδημοσίευτο υλικό από την εμπειρία των εκπαιδευτικών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων της φυλακής της Κέρκυρας που συντείνουν στην άποψη ότι ο κρατούμενος μπορεί ν' αναλάβει στην πράξη λειτουργικούς ρόλους σε μεικτά συστήματα κοινωνικών ομάδων

best practices

(κρατούμενων και μη) πριν την αποφυλάκιση, αυξάνοντας τις πιθανότητες επιτυχούς επανένταξης.

Γ/ τέλος, με αφορμή την αναγωγή σε δράσεις αναφοράς, κυρίως από την εμπειρία λειτουργίας του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας κατά την εξαετία 2017-2023, η συγκεκριμένη εργασία αναμένεται να συνεισφέρει στο να διασωθεί, να αξιολογηθεί και να προβληθεί ως ερευνητικό παράδειγμα η εμπειρία δημιουργίας εκ του μηδενός μιας εκπαιδευτικής μονάδας φυλακών με συγκεκριμένα ποιοτικά εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά, μέσα ακριβώς στο συμβολικό κέντρο μιας φυλακής Β' τύπου. Ως συμπληρωματικό παραγόμενο υλικό και αναγκαίο μεθοδολογικό εργαλείο του οδηγού προτείνεται η ψηφιακή καταγραφή και κριτική αξιολόγηση των εκπαιδευτικών παρεμβάσεων του σχολείου με άξονα την τέχνη (με έμφαση σ' αυτές που πραγματοποίησαν κρατούμενοι εκτός φυλακής) παρεμβάσεις που δημιούργησαν ένα πρότυπο γεφύρωσης της φυλακής με την τοπική κοινωνία (βλ. αναλυτικά: Τμήμα Ε / ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, τομέας Γ').

framework

B.2.

Σκοπός και Στόχοι της πρότασης

Στη βιβλιογραφία (Johnson, 2008) υπάρχουν εκτεταμένες αναφορές στη θετική επίδραση της τέχνης στον κρατούμενο. Ενίσχυση αυτοπεποίθησης, αποτελεσματικότερη εμπλοκή σε εκπαιδευτικά προγράμματα, δυνατότητα εμπλοκής του κρατούμενου ακόμα και όταν υπάρχει το εμπόδιο της γλώσσας, ανάπτυξη μη τυπικών δεξιοτήτων (Clemens, 2004). Ωστόσο, η δυνατότητα της πράξης της τέχνης να συμβολίζει, να αναπαράγει και να δημιουργεί κοινωνικές σχέσεις είναι εξίσου σημαντική από μόνη της όταν αναφερόμαστε σε άτομα που βιώνουν απόλυτα τον κοινωνικό αποκλεισμό. Σημαντική ακόμη και σ' εκείνο το ενδεχόμενο που ένας μεγάλος αριθμός κρατούμενων δεν θα μπορέσει ποτέ να βγει εκτός του αυτοτροφοδοτούμενου κύκλου παραβατι-

κότητας-φυλακής και να κοινωνικοποιηθεί επιτυχώς στο κυρίως κοινωνικό σώμα.

Η τέχνη στο περιβάλλον της φυλακής μπορεί να αποτελέσει το εργαλείο με το οποίο δημιουργείται ένας «ουδέτερος» χώρος στον οποίο συνεργάζονται και συνδημιουργούν «μεταβατικές» κοινωνικές ομάδες που δεν έχουν κανένα άλλο σημείο επαφής ή ακόμα και ομάδες αλληλοσυγκρουόμενες. Έτσι ο κρατούμενος βιώνει την εμπειρία της επιτυχούς ένταξης σε μια συλλογικότητα που παράγει αποτέλεσμα κοινωνικά αποδεκτό.

Αυτή η ιδέα βρισκόταν στον πυρήνα του σχεδιασμού των καλλιτεχνικών δράσεων του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας από την ίδρυσή του. Ο σχεδιασμός, εκτός από την ενδυνάμωση των κρατουμένων-μαθητών του σχολείου, στόχευε στο να δημιουργήσει ένα πρότυπο τρόπο γεφύρωσης του σχολείου φυλακών με την τοπική κοινωνία με δράσεις μέσα όσο και έξω από τη φυλακή.

Υπό αυτό το πρίσμα η εργασία στοχεύει να αναδείξει πώς αυτή η γεφύρωση των διαφορετικών εμπλεκόμενων κοινωνικών ομάδων επιδρά ευεργετικά τόσο στην κατεύθυνση αυτοενίσχυσης του υποκειμένου και της κατασκευής μιας νέας ταυτότητας, όσο και στον αναστοχασμό του κοινωνικού σώματος στις έννοιες “παραβατικότητα” και “εγκλεισμός”.

Σε ένα άλλο μεθοδολογικό επίπεδο η συγκέντρωση των μαρτυριών και των εμπειριών από τους εμπλεκόμενους στις παραπάνω δράσεις (ανθρώπων που συμβιώνουν εξ’ ανάγκης στο οικοσύστημα της φυλακής) δύναται να καταγράψει μια αλλαγή στάσης και συμπεριφοράς απέναντι στον τρόπο που μέχρι πρότινος αλληλοεπιδρούσαν. Αλλαγή που μας επιτρέπει να υποστηρίξουμε ότι η μέθοδος που ακολουθήθηκε στο παράδειγμα της Κέρκυρας μπορεί να αξιοποιηθεί ως τροχιοδεικτική πρακτική για εκπαιδευτικές μονάδες και σε άλλες φυλακές με αντίστοιχα αποτελέσματα.

❖ Ερευνητικό πεδίο παρέμβασης:

Οι εκπαιδευτικές μονάδες των φυλακών:

Κρατούμενοι μαθητές τραγουδούν έξω από την φυλακή μπροστά σε χιλιάδες θεατές ψίλους του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας

δημοτικά σχολεία, επαγγελματική κατάρτιση, προγράμματα γλωσσομάθειας αλλά κυρίως τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας φυλακών. Η συντριπτική πλειοψηφία των μαθητών είναι αλλοδαποί (στην περίπτωση του ΣΔΕ Κέρκυρας ξεπερνούν το 78% των μαθητών), καθώς οι περισσότεροι έλληνες κρατούμενοι έχουν ήδη απολυτήριο Γυμνασίου, ενώ σε λίγες φυλακές προσφέρεται μεταγυμνασιακή εκπαίδευση. Ενδιαφέρον έχει το γεγονός ότι δεν παρέχεται στο εκπαιδευτικό δυναμικό των σχολείων αυτών πρόσθετη υποχρεωτική επιμόρφωση σχετική με τις ειδικές συνθήκες μέσα στις οποίες καλούνται να εργαστούν.

❖ **Ομάδες εστίασης της έρευνας:**

A/ οι κρατούμενοι και μαθητές-κρατούμενοι των ελληνικών φυλακών

B/ το επιστημονικό και φυλακτικό προσωπικό των ελληνικών φυλακών καθώς και οι εργαζόμενοι στις κοινωνικές υπηρεσίες της φυλακής

Γ/ οι εκπαιδευτικοί των σχολικών μονάδων φυλακών

Δ/ οι εκπαιδευτές προγραμμάτων μη τυπικής εκπαίδευσης στην φυλακή

Ε/ οι ερευνητές ευάλωτων και κοινωνικά αποκλεισμένων πληθυσμών

ΣΤ/ οι επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται σε Καταστήματα Κράτησης της Ελλάδας και Ευρώπης, αλλά και σε κλειστά ιδρύματα (ψυχιατρεία), οργανισμούς θεραπείας εξαρτημένων, επαγγελματίες τέχνης και πολιτισμού, οργανισμούς που παρέχουν θεραπεία εκπαίδευσης μέσω τέχνης.

❖ **Παραγόμενο Υλικό:**

Σκοπός της πρότασης αποτελεί η συγκρότηση ενός δομημένου **Εκπαιδευτικού Υλικού πρακτικών παραγωγής καλλιτεχνικού έργου** μέσα στις εκπαιδευτικές μονάδες των ελληνικών φυλακών.

Μέσω αυτού η ερευνητική ομάδα φιλοδοξεί:

Α/ να διευκολύνει τον προγραμματισμό δράσεων των εκπαιδευτικών μονάδων των φυλακών, προτείνοντας πρακτικές σύνδεσης και επικοινωνίας των κρατουμένων με άλλες κοινωνικές ομάδες μέσω παρεμβάσεων που χρησιμοποιούν ως άξονα την τέχνη,

Β/ να ενδυναμώσει τις δημιουργικές δυνατότητες εκπαιδευτικών και κρατουμένων, ωθώντας τους στην πραγματοποίηση δράσεων αντίστοιχων μ' αυτές που έχουν παραχθεί σε άλλα περιβάλλοντα φυλακών για τους ίδιους σκοπούς,

Γ/ να προτείνει τρόπους βιωματικής γνώσης και κοινωνικής σύνδεσης διαφορετικών (ενίοτε και αντιθετικών) κοινωνικών συστημάτων,

Δ/ να διαχυθεί η πληροφορία αναφορικά με τις πρακτικές αυτές σε περιφερειακές φυλακές,

Ε/ να αξιοποιηθούν οι ατομικές δεξιότητες και δυνατότητες του προσωπικού των φυλακών στις εν λόγω δράσεις, αναβαθμίζοντας ποιοτικά τον ρόλο τους σε σχέση με την ψύλαξη κρατουμένων συμβάλλοντας στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους, καθώς μέχρι τώρα φέρουν το βάρος της ταυτότητας των επαγγελματιών που υπηρετούν σ' έναν εργασιακό χώρο ιδρυματικό και κοινωνικά απαξιωμένο,

ΣΤ/ να μειωθεί η υποτροπή, με ευεργετικό αποτέλεσμα για το σύνολο της κοινωνίας.

B.3.

Μεθοδολογία και Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης του σχεδίου

Για την πραγματοποίηση των παραπάνω η επιστημονική ομάδα έργου προτείνει τέσσερις φάσεις εργασίας.

1η Φάση: Ψηφιακή Καταγραφή και ταξινόμηση του υφιστάμενου αρχειακού υλικού (6 μήνες): Η ερευνητική ομάδα έχει συγκεντρώσει από την διδακτική της εμπειρία στο Σχολείο Φυλακών Κέρκυρας αδημοσίευτο οπτικοακουστικό υλικό τόσο από τις πρωτότυπες καλλιτεχνικές δράσεις του (εντός και εκτός φυλακής) όσο και από το παιδαγωγικό ερευνητικό έργο που πραγματοποιήθηκε.

Το υλικό που μέχρι τώρα έχει συγκεντρωθεί περιλαμβάνει:

α) το σύνολο του ταξινομημένου οπτικοακουστικού υλικού των καλλιτεχνικών δράσεων του σχολείου εντός και εκτός φυλακών

β) οπτικοακουστικό υλικό, κείμενα και δημοσιεύσεις από την περίοδο ίδρυσης του σχολείου και συγκεκριμένα από την περίοδο Αυγούστου 2017 έως και την 12η Ιανουαρίου 2018 (ημέρα έναρξης λειτουργίας των πρώτων μαθημάτων). Η περίοδος αυτή συγκεντρώνει υλικό ιδιαίτερου ερευνητικού ενδιαφέροντος καθώς μέσα απ' αυτό αναδεικνύονται οι κοινωνικοπολιτικές συνθήκες που γεννούν την ανάγκη θεσμικής έγκρισης λειτουργίας μιας εκπαιδευτικής μονάδας μέσα σε φυλακή, περιγράφουν τις δυσκολίες και τα δομικά προβλήματα που αντιμετωπίζονται σε κάθε προσπάθεια ίδρυσης αντίστοιχων μονάδων, καταγράφεται ο τρόπος εμπλοκής των επαγγελματιών που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την φυλακή και τέλος διαφαίνονται οι κοινωνικές εκείνες δυναμικές που στήριξαν και ανέδειξαν την αναγκαιότητα δημιουργίας του σχολείου. Τα

Το Σχολείο Φυλακών Κέρκυρας αυτοχρηματοδοτήθηκε από τις καλλιτεχνικές δράσεις που παρουσίασε στην τοπική κοινωνία με την ενεργό συμμετοχή των κρατουμένων μαθητών του

στοιχεία αυτά έχουν ιστορικό και ερευνητικό ενδιαφέρον και παράλληλα είναι αναγκαίο να διασωθούν για το κοινωνιολογικό και ανθρωπολογικό τους αποτύπωμα,

γ) οπτικοακουστικό υλικό, κείμενα και δημοσιεύσεις καθώς και χειρόγραφο υλικό από την εκπαιδευτική διαδικασία και την καθημερινή σχολική ζωή της εξαετίας 2017–2023 στο Σχολείο Φυλακών Κέρκυρας. Το συγκεκριμένο υλικό περιλαμβάνει πιο συγκεκριμένα:

γ1) προϋπάρχον εκπαιδευτικό υλικό για τη λειτουργία των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας μέσα στα Καταστήματα Κράτησης και την εκπαίδευση κρατουμένων,

γ2) εκπαιδευτικό υλικό για τη λειτουργία των ΣΔΕ μέσα στα Καταστήματα Κράτησης και την εκπαίδευση κρατουμένων το οποίο δημιουργήθηκε από το εκπαιδευτικό προσωπικό του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας και απαντά στις συγκεκριμένες ανάγκες της ανθρωπογεωγραφίας της φυλακής, όπως και στις δυσκολίες και ιδιαιτερότητες που οι εκπαιδευτές αντιμετώπισαν,

γ3) χειρόγραφες σημειώσεις και γραπτές μαρτυρίες των μαθητών–κρατουμένων από την σχολική καθημερινότητα, έντυπες μαρτυρίες που διασώθηκαν σε ειδική κιβωτό μαρτυριών στην οποία έδωσαν τον τίτλο “Άνθρωποι” (από ομώνυμο Διαθεματικό Εργαστήριο που έλαβε χώρα κατά το πρώτο έτος λειτουργίας του σχολείου, περίοδος 2018–2019),

γ4) εικαστικά έργα με συνοδευτικές σημειώσεις που σχεδίασαν μαθητές την ώρα του μαθήματος ή στα κελιά κράτησης για τα μαθήματά τους,

γ5) προγράμματα εκπαίδευσης κρατουμένων που δημιουργήθηκαν στα πλαίσια λειτουργίας του σχολείου συνοδευόμενα από φωτογραφικό υλικό,

γ6) καταγεγραμμένες απόψεις μέσω συνεντεύξεων αναφορικά με το αποτύπωμα του καλλιτεχνικού και εκπαιδευτικού έργου του σχολείου από:

κρατούμενους–μαθητές,

εκπαιδευτές,

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Σχολείου Φυλακών στηρήχθηκε εξ αρχής στον άξονα της έκφραστικής δυναμικής της Τέχνης

Το σχολείο γέφυρα καλλιτεχνικής και εκπαιδευτικής επικοινωνίας κρατουμένων και σωφρονιστικών

σωφρονιστικούς υπαλλήλους,
υπαλλήλους εξωτερικής ψυράς,
διοίκηση φυλακής,
υποστηρικτικούς θεσμούς (μέλη του Πολιτιστικού
Συλλόγου “Φίλοι Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας”),
εθελοντές-ντρίες που εργάστηκαν στα πλαίσια
εκπαιδευτικών προγραμμάτων του σχολείου.

Σύνοψη 1ης φάσης:

*[έρευνα αρχείου / διαδικτυακή ανίχνευση υλικού δημο-
σιεύσεων αναφορικά με τις δράσει του σχολείου / ψηφιακή
επεξεργασία ήχητικών μαρτυριών / ψηφιακή επεξεργασία
εικόνας / καταλογογράφηση και διασύνδεση αρχείων]*

#

Η αρχειακή έρευνα προϋποθέτει επεξεργασία και ψηφιακή ταξινόμηση του αρχειακού υλικού καλλιτεχνικών και εκπαιδευτικών δράσεων του Παραδείγματος Αναφοράς της συγκεκριμένης πρότασης (Σχολείο Φυλακών Κέρκυρας, περιόδου 2017-2023).

Η επεξεργασία των δεδομένων προσαρμόζεται στις ιδιαιτερότητες των περιορισμών κράτησης και συγκεκριμένα στην προστασία της προσωπικότητας των εμπλεκόμενων στην έρευνα (της ορθής διαχείρισης της ιδιότητάς τους ως κρατουμένων).

Ο σχεδιασμός έρευνας περιλαμβάνει την πρόβλεψη δομικού διαχωρισμού του παραθθέντος οπτικοακουστικού υλικού σε δυο μέρη (portals): στο πρώτο “διαμέρισμα του αρχείου” στο οποίο έχει πρόσβαση το κοινό προς ενημέρωση και διάχυση της πληροφορίας σε όλους και στο δεύτερο “διαμέρισμα του αρχείου” στο οποίο έχουν πρόσβαση ερευνητές, εκπαιδευτικοί και υπηρεσίες του θεσμικού φορέα που προΐσταται του σχολείου.

2^η Φάση: Καταγραφή και επεξεργασία αποτελεσμάτων της έρευνας και των δεδομένων της 1ης φάσης / κριτική αξιολόγηση δεδομένων που προκύπτουν από την ανταλλαγή επισκέψεων και συνεργασιών με φορείς της **Ε.Ε. (4 μήνες)**: Στα πλαίσια του σχεδιασμού του έργου προτείνονται **διαδικτυακές συναντήσεις με εκπαιδευτικούς φορείς που φιλοξενούνται σε φυλακές της Ελλάδας και της Ιταλίας για ανταλλαγή εμπειριών και διακρίβωση στοχοθέτησης**, καθώς και **επίσκεψη στον συνεργαζόμενο φορέα της Καταλονίας** (CIRE - Centre for Reintegration Initiatives, Catalonia, Spain / Κέντρο Πρωτοβουλιών για Επανάταξη) με τον οποίο

υπάρχει γόνιμο έδαφος συνεργασίας από προηγούμενες συνέργειες στα πλαίσια ερευνητικών προγραμμάτων με αντικείμενο την εκπαίδευση κρατουμένων.

Σκοπός της επίσκεψης εργασίας και της συνεργασίας ανάμεσα στους ερευνητές της ομάδας και των ευρωπαϊκών εταίρων της Καταλονίας είναι η συλλογή στοχευμένων ιδεών, απόψεων, εμπειριών και πρακτικών αναφορικά με το ειδικό αντικείμενο της σχέσης **καλλιτεχνικής έκφρασης με την κοινωνική επανένταξη**. Τα παραδείγματα δράσεων στην κατεύθυνση αυτή, όπως εκείνων που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί στο Σχολείο Φυλακών Κέρκυρας και στο Κέντρο Πρωτοβουλιών για Επένταξη στην Καταλονία αποτελούν ικανή πλατφόρμα πολλαπλασιαστικής αξιοποίησης σε Καταστήματα Κράτησης στην Ευρώπη. Τα ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων εγχειρημάτων, όπως έχουν προκύψει από τις εξαιρετικές (μη κανονικές) βιοτικές συνθήκες της μακροχρόνιας κράτησης, αποτελούν ένα ανεκτίμητο εργαστηριακό υλικό για τις κοινωνικές επιστήμες και τις επιστήμες της εκπαίδευσης το οποίο θα διατεθεί στον ερευνητικό κόσμο προς αξιοποίηση μέσω της εργασίας.

**Συνέργειες
εξωτερικού**

Οι παραπάνω δια ζώσης επαφές με φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης φυλακών στο εξωτερικό³ σχεδιάστηκαν προκειμένου να διερευνηθούν δυνατότητες και προοπτικές αξιοποίησης του παιδαγωγικού παραδείγματος του Σ.Δ.Ε. Κέρκυρας τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, αλλά και να μεταγγιστεί η εμπειρία διαχείρισης αντίστοιχων καλών πρακτικών στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα των φυλακών.

Παράλληλα, στη δεύτερη αυτή φάση σχεδιάζονται δια ζώσης επαφές με φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης φυλακών στο εσωτερικό⁴ προκειμένου να διερευνηθούν δυνατότητες και προοπτικές αξιοποίησης του παιδαγωγ-

**Συνέργειες
εσωτερικού**

3 (βλ. αναλυτικά: Τμήμα Ε / ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, τομέας Β').

4 (βλ. αναλυτικά: Τμήμα Ε/ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, τομέας Β').

γικού παραδείγματος του Σ.Δ.Ε. Κέρκυρας σε τοπικές κοινωνίες που φιλοξενούν φυλακές στην Ελλάδα αλλά και να μεταφερθεί η εμπειρία διαχείρισης αντίστοιχων καλών πρακτικών στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα των φυλακών. Για την άμεση διάχυση της πληροφορίας ο σχεδιασμός περιλαμβάνει **σειρά τεσσάρων παρουσιάσεων από την ομάδα εργασίας, μέσα στον αστικό ιστό τοπικών κοινωνιών που φιλοξενούν Καταστήματα Κράτησης στην Ελλάδα.** Οι παρουσιάσεις αφορούν τα αποτελέσματα των μέχρι τότε φάσεων εργασίας, καθώς και τα παραδείγματα τεσσάρων καλλιτεχνικών δράσεων αναφοράς του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας. Πρόκειται για τέσσερις **πρότυπες συζητήσεις-ημερίδες** που στόχο έχουν ν' ανοίξουν τον διάλογο στις τοπικές κοινωνίες για τις ιδιαίτερες ευκαιρίες που προσφέρει η ιδιάζουσα συνύπαρξη τοπικών κοινωνιών και Καταστημάτων Κράτησης.

Συγκεκριμένα οι συζητήσεις-ημερίδες αυτές φιλοδοξούν να μετατρέψουν στις συνειδήσεις των πολιτών το στίγμα και την κοινωνική “επιβάρυνση” (όπως μέχρι τώρα αντιλαμβάνονται την παρουσία των φυλακών οι περισσότερες τοπικές κοινωνίες) σε ευκαιρία αμοιβαίας δυνατότητας αυτογνωσίας υποκειμένων και συλλογικοτήτων, τόσο μέσα όσο και έξω από τα τείχη. Αποτελούν όμως και ευκαιρία προλείανσης της διαδικασίας επανένταξης των αποφυλακισθέντων προς όφελος των πολιτών, λαμβάνοντας υπόψη ότι η μείωση της υποτροπής συνδέεται ευθέως με τη θωράκιση της ασφάλειας των πολιτών.

Έχουν επιλεγεί για τον σκοπό αυτό (βάσει ανθρωπογεωγραφικών και κοινωνιολογικών παραμέτρων) τα παρακάτω τέσσερα δημοτικά διαμερίσματα που φιλοξενούν αντίστοιχα Καταστήματα Κράτησης: Τρικάλων (Κατάστημα Κράτησης Τρικάλων), Θεσ/νίκης (Κατάστημα Κράτησης Διαβατών Θεσ/νίκης), Βόλου (Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Νέων Βόλου) και Χανίων (Αγροτικό Κατάστημα Κράτησης Αγιάς Χανίων).

Σύνοψη 2ης φάσης:

[διαδικτυακές συναντήσεις με εκπαιδευτικούς φορείς στην Ελλάδα / επίσκεψη στον συνεργαζόμενο φορέα της Καταλονίας / τέσσερις πρότυπες συζητήσεις-ημερίδες σε δημοτικά διαμερίσματα της Ελλάδας που φιλοξενούν αντίστοιχα Καταστήματα Κράτησης: Τρικάλων (Κατάστημα Κράτησης Τρικάλων), Θεσ/νίκης (Κατάστημα Κράτησης Διαβατών Θεσ/νίκης), Βόλου (Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Νέων Βόλου) και Χανίων (Αγροτικό Κατάστημα Κράτησης Αγίας Χανίων)]

3^η Φάση: Συλλογή και Ανάλυση Δεδομένων (4 μήνες). Το επόμενο στάδιο σχεδιασμού, μετά την ψηφιακή καταγραφή του υλικού και τη δημιουργία Βάσης Δεδομένων των εκπαιδευτικών και καλλιτεχνών δράσεων αναφοράς, περιλαμβάνει την κριτική αξιολόγηση της παιδαγωγικής πρότασης εκπαίδευσης κρατουμένων με άξονα την τέχνη όπως εφαρμόστηκε στο Σχολείο Φυλακών Κέρκυρας (περιόδου 2017-2023). Η ομάδα εργασίας, κινούμενη στους διακριτούς άξονες ανάλυσης του διαθέσιμου υλικού των εκπαιδευτικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων που πραγματοποιήθηκαν, φωτίζει κοινωνικές, ψυχολογικές και άλλες παραμέτρους βάσει των οποίων επιχειρείται να δημιουργηθεί ένας “ουδέτερος χώρος” καλλιτεχνικής δημιουργίας (χώρος όπου οι συμμετέχοντες στιγμιαία απεκδύονται τις ιδιότητές και ταυτότητές τους). Χώρος που τελικά παράγει έργο μέσα στις φυλακές.

Τα αποτελέσματα των τριών πρώτων φάσεων της έρευνας θα παρουσιαστούν, την ίδια περίοδο, στη Φερράρα της Ιταλίας και συγκεκριμένα στο Balamos Teatro, ενός εξαιρετικά έμπειρου, αναγνωρισμένου και παραγωγικού καλλιτεχνικού χώρου έκφρασης μέσα σε ευρωπαϊκές φυλακές. Η τριήμερη συνεργασία των δυο φορέων (της ερευνητικής ομάδας που εκπροσωπεί τον Πολιτιστικό Σύλλογο “Φίλοι Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας” ως μόνου συλλόγου πανευρωπαϊκά που στηρίζει πολιτιστικές δράσεις σε σχολείο φυλακών και του Balamos Teatro)

Performance των κρατουμένων μαθητών στην πόλη της Κέρκυρας. Από το αριστούργημα του Α. Tarkovsky “Nostalgia”

BALAMOS
TEATRO

θα ολοκληρωθεί με την παρουσίαση των τεσσάρων δράσεων αναφοράς του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας. Η συζήτηση-ημερίδα με σκοπό την ανατροφοδότηση εμπειριών θα πραγματοποιηθεί με την συμμετοχή σημαντικών καλλιτεχνών του χώρου, ερευνητών του πανεπιστημίου της Φερράρα και με τον συντονισμό του ιδρυτή του Balamos Teatro κ. Μιχάλη Τραϊτση με τον οποίο η ομάδα εργασίας έχει δημιουργήσει γόνιμο έδαφος συνεργασίας από προηγούμενες συνέργειες σε κοινές συμμετοχές σε ευρωπαϊκά συνέδρια για την εκπαίδευση σε φυλακές.

Σύνοψη 3ης φάσης:

[ταξινόμηση και μετατροπή του υλικού σε ψηφιακή μορφή / δημιουργία Βάσης Δεδομένων των εκπαιδευτικών και καλλιτεχνών δράσεων αναφοράς / κριτική αξιολόγηση της παιδαγωγικής πρότασης εκπαίδευσης κρατουμένων με άξονα την τέχνη / τριήμερη επίσκεψη-συνεργασία στη Φερράρα Ιταλίας με το Balamos Teatro di Ferrara]

4^η Φάση:

Έκδοση και προώθηση του Εκπαιδευτικού Υλικού (5 μήνες):

dissemination

A/ Επιμέλεια έντυπης και ηλεκτρονικής έκδοσης του Εκπαιδευτικού Οδηγού (στην ελληνική και αγγλική γλώσσα).

B/ Ψηφιακή Έκδοση προωθητικού υλικού (demo) του Εκπαιδευτικού Υλικού και πραγματοποίηση παρουσιάσεων-εισηγήσεων από την ομάδα έργου σε πόλεις οι οποίες φιλοξενούν Καταστήματα Κράτησης και εκπαιδευτικές μονάδες φυλακών⁵ (στην ελληνική και αγγλική γλώσσα).

Γ/ Διοργάνωση **Ημερίδας Κριτικής Αποτίμησης και Διάχυσης του έργου** σε συνεργασία με το φορέα χρηματοδότησης. Πρόκειται για απολογιστική εκδήλωση που θα πραγματοποιηθεί στην έδρα του φορέα χρηματοδότησης, όπου διακεκριμένοι καλ-

Λιτέχνες (θεωρητικοί της μουσικής και της εικόνας, παιδαγωγοί και εικαστικοί) θα συνοψίσουν τον κριτικό απολογισμό των καλλιτεχνικών δράσεων αναφοράς του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας, καθώς και των αποτελεσμάτων των συνεργασιών με τους εταίρους φορείς από την Ε.Ε.

Σύνοψη 4ης φάσης :

[Επιμέλεια έντυπης και ηλεκτρονικής έκδοσης του Εκπαιδευτικού Υλικού / Διοργάνωση Ημερίδας Κριτικής αποτίμησης και διάχυσης του έργου σε συνεργασία με το φορέα χρηματοδότησης]

B.4.

Ομάδα Έργου

Η Ομάδα Έργου αποτελείται αποκλειστικά από εκπαιδευτικούς με εμπειρία στο πεδίο (με προϋπηρεσία στην δια ζώσης εκπαίδευση κρατουμένων εντός φυλακών) και προαπαιτούμενο της επιλογής τους υπήρξε η ενεργός συμμετοχή τους (από κοινού με τους κρατούμενους-μαθητές) στις καλλιτεχνικές εκπαιδευτικές δράσεις που επιλέχθηκαν ως *δράσεις αναφοράς* από τον σχεδιασμό του έργου.

Επιστημονικά Υπεύθυνη της Ομάδας Έργου έχει οριστεί εκπαιδευτριά εκπαιδευτών ενηλίκων και του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔ-ΔΑ) με τριακονταετή εμπειρία σε ελληνικές και ευρωπαϊκές φυλακές, η οποία διετέλεσε ειδική σύμβουλος στο Υπουργείο Δικαιοσύνης με αντικείμενο την εκπαίδευση των κρατουμένων (2016-2018) και εμπειρογνώμονας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2019-2020) με ευθύνη το σχεδιασμό της δομής και του περιεχομένου της σχολής των σωφρονιστικών υπαλλήλων στην Ελλάδα.⁶

Αξιοσημείωτη ιδιαιτερότητα του είδους εμπλοκής των μελών της συγκεκριμένης ομάδας εργασίας με το πεδίο είναι το γεγονός ότι πρόκειται για επιστήμονες με βιωμένη εμπειρία επί του πεδίου, η οποία αποκτήθηκε από την συνεχή παραμονή τους στον χώρο εργασίας επί

⁶ τομέας Α', σύντομα

(βλ. αναλυτικά: Τμήμα Ε/ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, βιογραφικά σημειώματα).

εξαιτίας και όχι από σειρά βραχυχρόνιων επισκέψεων σ' αυτόν. Είχαν έτσι τη δυνατότητα να κατανοήσουν δυναμικές σχέσεων που αναπτύσσονται σε βάθος.

B.5.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα & Προοπτικές Παρέμβασης:

Η δημιουργία ενός εκπαιδευτικού εργαλείου που στηρίζεται στην καταγραφή, κριτική αξιολόγηση και παρουσίαση παραγόμενου καλλιτεχνικού έργου από τους εμπλεκόμενους στη σωφρονιστική διαδικασία των ελληνικών φυλακών μπορεί να θεωρηθεί ένα αναγκαίο πρώτο βήμα στο όραμα ανανέωσης της εκπαίδευσης κρατουμένων. Κι αυτό υπό την έννοια ότι μπορεί να προσφέρει την δημιουργική ώθηση την οποία μόνο η καλλιτεχνική έκφραση είναι ικανή να δώσει στους εμπλεκόμενους με την εμπειρία της φυλακής.

Ως εκ τούτου το όφελος των ερευνητικών δράσεων προβλέπεται να λειτουργήσει πολλαπλασιαστικά μέσω των τεσσάρων παρουσιάσεων στο εσωτερικό, των δυο αντιστοιχών στο εξωτερικό, του ψηφιακού παραγόμενου και της Ημερίδα στην έδρα του φορέα χρηματοδότησης. Κυρίως όμως μέσω της Βάσης Δεδομένων των καλλιτεχνικών δράσεων που θα αποτελέσει πολύτιμο ερευνητικό εργαλείο για τη μελέτη της εκπαίδευσης κρατουμένων στα επόμενα χρόνια σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, όπως έχει δείξει η μέχρι τώρα παρουσίαση του υλικού σε ευρωπαϊκά συνέδρια⁷.

B.6.

Διάδοση Αποτελεσμάτων / κριτική παρακολούθηση του έργου από ανθρώπους της τέχνης και του πολιτισμού (από εικαστικούς, θεωρητικούς της μουσικής και της εικόνας, ακαδημαϊκούς με αντικείμενο τον πολιτισμό).

Για τη διάδοση των αποτελεσμάτων του σχεδίου θα αξιοποιηθούν ειδικές δράσεις δημοσιότητας με στόχο:

7
τομέας Β΄).

(βλ. αναλυτικά: Τμήμα Ε/ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ,

- την ενημέρωση και την ενίσχυση της συμμετοχής ατόμων/ομάδων-στόχων
- τη διεύρυνση του αντικτύπου του σχεδίου στον γενικό πληθυσμό
- την προώθηση καινοτόμων πρακτικών και πολιτικών σε περιφερειακές φυλακές.

Στο πλαίσιο αυτό θα αξιοποιηθούν επικοινωνιακές ενέργειες (δημοσιεύσεις στον τύπο/στο internet), προωθητικές ενέργειες (δημιουργία έντυπου-ηλεκτρονικού ή άλλου προωθητικού υλικού, δελτία τύπου, κ.ά.) και ενέργειες άμεσης πληροφόρησης (πραγματοποίηση παρουσιάσεων-εισηγήσεων από την ομάδα έργου σε πόλεις οι οποίες φιλοξενούν Καταστήματα Κράτησης και εκπαιδευτικές μονάδες φυλακών, όπως περιγράφηκε παραπάνω). Δεδομένου του πρωτότυπου χαρακτήρα του σχεδίου, προτείνεται η δημοσιοποίησή των αποτελεσμάτων του στο ευρύτερο ελληνικό και στο ευρωπαϊκό/διεθνές κοινό διαμέσου του υποτιτλισμού στην αγγλική γλώσσα:

α/ του Εκπαιδευτικού Οδηγού καλλιτεχνικών δράσεων για εκπαιδευτικές μονάδες σε φυλακές,

β/ των τεσσάρων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων αναφοράς που θα χρησιμοποιηθούν ως ερευνητικά παραδείγματα⁸.

8
τομέας Γ', σύντομα

(βλ. αναλυτικά: Τμήμα Ε/ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, βιογραφικά σημειώματα).

ΤΜΗΜΑ Γ:

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ

Πρόκειται για οπτικοακουστικό υλικό που περιλαμβάνει: ανάλυση των παραμέτρων που διαμορφώνουν την εκπαιδευτική πραγματικότητα εντός φυλακών, παραδείγματα από παιδαγωγικές πρακτικές με άξονα την τέχνη σε εκπαιδευτικές μονάδες της Ελλάδας και Ευρώπης, προτάσεις για ομάδες δράσεων ενίσχυσης εκπαιδευτικών ομάδων και αυτοενίσχυσης προσωπικότητας για τους κρατούμενους που πλησιάζουν στην αποφυλάκιση.

Σκοπός της δημιουργίας του Εκπαιδευτικού Υλικού είναι η προώθηση της ιδέας της ώσμωσης σχέσεων μέσω της τέχνης στον χώρο των φυλακών. Παράλληλος σκοπός του είναι η σταδιακή μετατόπιση στάσης των συμμετεχόντων όπως αυτή καταγράφηκε στις περιπτώσεις αναφοράς (στα τέσσερα πρόσφατα παραδείγματα του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας), κάποτε και η δομική αλλαγή σχέσεων που μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα από τις κοινές αυτές καλλιτεχνικές δράσεις διαφορετικών (ενίοτε συγκρουσιακά) εμπλεκόμενων επαγγελματικών ομάδων στη ζωή της φυλακής.

Συμπληρωματικά, το Εκπαιδευτικό Υλικό (τόσο στην ψηφιακή όσο και στην έντυπη μορφή του) θα συνοδεύεται από:

α) κείμενο κριτικής αξιολόγησης των δεδομένων που οδήγησαν στην δημιουργία των τεσσάρων πρόσφατων καλλιτεχνικών δράσεων του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας, τα αντίστοιχα διαδικτυακά links των οποίων βρίσκονται στο Παράρτημα⁹.

β) κοινά ερωτηματολόγια με ΚΡΙΤΗΡΙΑ για κάθε ομάδα εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία στις φυλακές (μαθητές κρατούμενοι / κρατούμενοι που εργάζονται περιφερειακά του σχολείου / εκπαιδευτικοί / σωφρονιστικοί / κοινωνικές υπηρεσίες φυλακής κ.α.)

γ) έτοιμους ψάκελους παρουσιάσεων του Εκπαιδευτικού Υλικού για φυλακές στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό

δ) ψηφιακό προωθητικό οπτικοακουστικό υλικό (promo demo) με θέμα την συγκεκριμένη καλλιτεχνική εκπαιδευτική πρόταση του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας (με στόχο να λειτουργήσει ως προωθητικό υλικό του Εκπαιδευτικού Υλικού)

ε) αρχείο Ψηφιακής Καταγραφής και Κριτικής Αξιολόγησης της παιδαγωγικής πρότασης εκπαίδευσης κρατουμένων με άξονα την τέχνη, όπως εφαρμόστηκε στο Σχολείο Φυλακών Κέρκυρας (περιόδου 2017-2023).

ΤΜΗΜΑ Δ:

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

κωδικός	Κατηγορία δαπανών	Φάση χρονοδια- γράμματος υλοποίησης	Ποσό (με Φ.Π.Α.)
1	<p>Αμοιβές μελών ερευνητικής ομάδας.</p> <p>Αφορά την ερευνητική εργασία δύο επιστημόνων, μελών της ομάδας έργου (αναφέρονται στο παρόν ως Ερευνητής 1ος και Ερευνητής 2ος, σύμφωνα με το Τμήμα Ε/ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ/τομέας Α').</p> <p>Αμοιβές με αναγωγή σε ανθρωπομήνες εργασίας X ποσοστιαία αντιστοίχιση ΕΦΚΑ X ποσοστιαία αντιστοίχιση Φ.Π.Α.</p> <p>Συγκεκριμένα:</p> <p>Ερευνητής 1ος Έρευνα αρχείου / διαδικτυακή ανίχνευση / ψηφιακή επεξεργασία εικόνας / καταλογογράφηση και διασύνδεση αρχείων / σύνοψη φάσης_ (6 μήνες)</p> <p>Ερευνητής 2ος Ηχητική επεξεργασία και ταξινόμηση των καλλιτεχνικών δράσεων / ψηφιακή επεξεργασία ήχητικών μαρτυριών_ (2μήνες)</p> <p style="text-align: center;">*</p> <p>Ερευνητής 1ος Καταγραφή και επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων και αξιολόγηση των δεδομένων αποτελεσμάτων της 1ης φάσης / διαδικτυακές συναντήσεις και επισκέψεις σε συνεργαζόμενους φορείς_ (4 μήνες)</p> <p>Ερευνητής 2ος Καταγραφή και επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων και επεξεργασία ήχητικών μαρτυριών της 1ης φάσης / διαδικτυακές συναντήσεις και επισκέψεις σε συνεργαζόμενους φορείς_ (4 μήνες)</p> <p style="text-align: center;">*</p> <p>Ερευνητής 1ος Ταξινόμηση και μετατροπή του υλικού σε ψηφιακή μορφή / δημιουργία Βάσης Δεδομένων των εκπαιδευτικών και καλλιτεχνών δράσεων αναφοράς / κριτική αξιολόγηση της παιδαγωγικής πρότασης εκπαίδευσης κρατούμενων με άξονα την τέχνη / προετοιμασία και επισκέψεις σε συνεργαζόμενους φορείς_ (4 μήνες)</p> <p>Ερευνητής 2ος Δημιουργία Βάσης Δεδομένων των εκπαιδευτικών και καλλιτεχνών δράσεων αναφοράς / κριτική αξιολόγηση των μουσικών εκδηλώσεων και ηχητικών δεδομένων από το αρχείο του σχολείου / προετοιμασίες και επισκέψεις σε</p>	<p>1^η φάση</p> <p>2^η φάση</p> <p>3^η φάση</p>	

	<p>συνεργαζόμενους φορείς_ (4 μήνες)</p> <p>Ερευνητής 1ος Επιμέλεια έντυπης έκδοσης του Εκπαιδευτικού Υλικού / προετοιμασία διοργάνωσης Ημερίδας Κριτικής Αποτίμησης και Διάχυσης του έργου σε συνεργασία με το φορέα χρηματοδότησης_ (5 μήνες)</p> <p>Ερευνητής 2ος Επιμέλεια ηλεκτρονικής έκδοσης του Εκπαιδευτικού Υλικού / προετοιμασία διοργάνωση Ημερίδας Κριτικής Αποτίμησης και Διάχυσης του έργου σε συνεργασία με το φορέα χρηματοδότησης_ (5 μήνες)</p> <p style="text-align: center;">*</p> <p>Ερευνητής 1ος Ο.Ε.: 6+4+4+5= 19 ανθρωπομήνες εργασίας 1640€ μηνιαία μισθία με Φ.Π.Α. X 19 μήνες =31.160€</p> <p>Ερευνητής 2ος Ο.Ε.: 2+4+4+5= 15 ανθρωπομήνες εργασίας 1280€ μηνιαία μισθία με Φ.Π.Α. X 15 μήνες = 19.200€</p>	4 ^η φάση	50.360€
2	<p>Αμοιβή Επιστημονικά υπεύθυνης</p> <p>Επιστημονική τεκμηρίωση της προτεινόμενης παιδαγωγικής πρότασης εκπαίδευσης κρατούμενων με άξονα την τέχνη (με τη μεθοδολογία τα ομάδας εστίασης, σχετικής βιβλιογραφίας και αφηγούμενων μαρτυριών κρατούμενων στην Ελλάδα και στην Ευρώπη). (4 μήνες) 3^η φάση: 4.840€</p> <p>Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων διάχυσης του έργου (με τη μεθοδολογία ερωτηματολογίων και focus group). (5 μήνες) 4^η φάση: 3.680</p>	3 ^η φάση & 4 ^η φάση	8.520€
3	<p>Ταξίδια ερευνητικής εργασίας εξωτερικού (2 τετραήμερα)</p> <p><u>A/ CIRE-Καταλονία</u> 3 X αεροπορικά (320€)=960€ 3 X 4 διανυκτερεύσεις (110€/ημ.)=1320€ 3 X 4 X 2 γεύματα/ημέρα(90€) = 1080€ 3 X 4 (μετακινήσεις + per diem) (70€) = 840€ TOTAL = 4200€</p> <p><u>B/ Balamos - Φερράρα</u> 3 X αεροπορικά (270€)=810€ 3 X 4 διανυκτερεύσεις (110€/ημ.)=1320€ 3 X 4 X 2 γεύματα/ημέρα(90€) = 1080€ 3 X 4 (μετακινήσεις + per diem) (70€) = 840€ TOTAL = 4050€</p>	A' ταξίδι 2 ^η φάση & B' ταξίδι 3 ^η φάση	8.250€
4	<p>Ταξίδια παρουσιάσεων εσωτερικού (4 ημερήσια)</p> <p>3 X εισιτήρια μετακίνησης (120€)=360€</p>	2 ^η φάση	

	<p>3 X 1 διανυκτέρευση (70€/ημ.)=210€ 3 X 2 γεύματα/ημέρα(90€) = 270€ Συμμετοχή σε διαχειριστικά έξοδα και έξοδα προώθησης / εκδήλωση =170€ TOTAL = 1010€/ημέρα παρουσίας X 4 = 4040€</p>	& 4η φάση	4.040€
5	<p>Έκδοση και προώθηση εκπαιδευτικού υλικού [αρχαιακή έρευνα / διαδικτυακή ανίχνευση / ψηφιακή επεξεργασία ήχητικών μαρτυριών / ψηφιακή επεξεργασία εικόνας / καταλογογράφηση και διασύνδεση αρχείων]. Διάρκεια: 6 μήνες</p>	1η & 4η	4.100€
6	<p>Παραγωγή ψηφιακού υλικού σε Website (έρευνα αρχείου / διαδικτυακή ανίχνευση / ψηφιακή επεξεργασία ήχητικών μαρτυριών / ψηφιακή επεξεργασία εικόνας / καταλογογράφηση και διασύνδεση αρχείων / κόστος domain και υποστήριξης για τα 4 πρώτα χρόνια)</p>	1η & 3η	3.400€
7	Μεταφράσεις - διερμηνίες	1η & 4η	3.150€
8	<p>Διάχυση Λειτουργικά έξοδα διοργάνωσης Ημερίδας Κριτικής Αποτίμησης και Διάχυσης του έργου σε συνεργασία με το φορέα χρηματοδότησης</p>	1η & 4η	3.600€
9	<p>Διαχείριση Λειτουργικά και ποροτεχνικά έξοδα φορέα διαχείρισης (Πολιτιστικού Συλλόγου “Φίλοι Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας”)</p>	1η έως 4η	2.500€
ΣΥΝΟΛΟ			87.920 €

ΤΜΗΜΑ Ε :

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A/

Σύντομα βιογραφικά σημείωμα

1ος ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ

Δρ. **Κυριάκος Κωλέσης**, 52 ετών.

kkolesis@gmail.com / 6945839699

Κοινωνιολόγος με διδακτορική ειδίκευση στη σημειωτική των οπτικοακουστικών.

Ερευνητικό έργο στην εκπαίδευση κρατουμένων και διοικητικό ως Δ/ντής του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας (2^ο Σ.Δ.Ε. Καταστήματος Κράτησης Κέρκυρας) από το 2017 μέχρι το 2023. Διδακτικό και ερευνητικό έργο στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση, όπως και στην Προπαρασκευαστική Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου (στο αντικείμενο της Ιστορίας της Τέχνης & της Σημειολογίας της Εικόνας).

Διαλέξεις με αντικείμενο τη Σημειολογία της Εικόνας και εικαστικό έργο στην παραγωγή Image Samplings.

Εισηγητής σε ερευνητικά προγράμματα με αντικείμενο την εκπαίδευση κρατουμένων (αναλυτικά βλ. επόμενο τομέα Β').

*

2ος ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ

Μετ. **Κωνσταντίνος Κασιδάκης**, 30 ετών.

konstantineno@gmail.com / 6979057283

Μουσικοθεραπευτής με μεταπτυχιακές ειδικεύσεις στη κοινοτική μουσικοθεραπεία σε ομάδες ενηλίκων κρατουμένων και ψυχικά ευάλωτων ατόμων.

Μεταπτυχιακός τίτλος *Μουσική και Κοινωνία*, ειδίκευση *Μουσικοθεραπεία*, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας .

Δίπλωμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Μηχανικών Υπολογιστών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Κοινωνική μουσικοθεραπεία με ομάδα ενηλίκων μαθητών-κρατουμένων του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας, Δεκέμβριος 2021 – Ιούνιος 2022.

Ατομικές συνεδρίες μουσικοθεραπείας στο μετανοσοκομειακό ξενώνα Κέρκυρας σε ενηλίκους τρόφιμους με σχιζοφρένεια, Ιούνιος 2021 – Ιούνιος 2022.

*

Επιστημονικά Υπεύθυνη

Μα. Καλλιόπη Δημητρούλη

dimitroulikalliopi@gmail.com / 6937911854

Νομικός με μεταπτυχιακές σπουδές στο πεδίο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Είναι εκπαιδεύτρια εκπαιδευτών ενηλίκων και εκπαιδεύτρια του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ).

Εργάστηκε ως σύμβουλος Λαϊκής Επιμόρφωσης στη Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης Θεσσαλονίκης (1985 – 1993), υπεύθυνη Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων, Διευθύντρια του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) και προϊσταμένη του τμήματος Επαγγελματικής Κατάρτισης της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας (1994 – 2013).

Υπήρξε μέλος και αντιπρόεδρος του Δ.Σ. της ΕΠΑΝΟΔΟΥ – Κέντρο Επανάταξης Αποφυλακισμένων (2010 – 2013 και 2016 – 2019), ειδική σύμβουλος στο Υπουργείο Δικαιοσύνης με αντικείμενο την εκπαίδευση των κρατουμένων (2016-2018) και εμπειρογνώμονας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2019-2020) με ευθύνη το σχεδιασμό της δομής και του περιεχομένου της σχολής των σωφρονιστικών υπαλλήλων στην Ελλάδα.

Σε συνεργασία με το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη σχεδίασε και υλοποίησε προγράμματα εκπαίδευσης εκπαιδευτών σωφρονιστικών υπαλλήλων (2020).

B/

Εμπειρία από ευρωπαϊκές συνεργασίες των ερευνητών της ομάδας εργασίας σε: Ελλάδα / Ιταλία / Πορτογαλία / Τουρκία / Νορβηγία όπου παρουσιάστηκαν δράσεις του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας (ημερομηνίες & τίτλοι προγραμμάτων).

*

ΕΛΛΑΔΑ, Αθήνα, Impact Hub 31/01/2024_

«Επαυξημένη Πραγματικότητα στην Τεχνική Εκπαίδευση και Κατάρτιση – Πιλοτική Εφαρμογή στις Φυλακές: Όραμα ή Ουτοπία;»,

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ: Athens Lifelong Learning Institute στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού έργου VISION (Visualizing the Future Through Training).

“Παρουσίαση του ψηφιακού υλικού του έργου VISION με την χρήση επαυξημένης πραγματικότητας”, Κυριάκος Κωλέσης.

*

ΙΤΑΛΙΑ, Pietramontecorvino, 09-12/10/2023_

The VISION (Visualising the Future Through Training) project / 2nd Short-Term Staff Training Event.

ΕΤΑΙΡΟΙ:

UBI (University of Beira Interior)/ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

IPS_Innovative Prison Systems / ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

CIRE 4 /ΚΑΤΑΛΑΝΙΑ

Lycee Charles et Adrien Dupuy / ΓΑΛΛΙΑ

IRFIP / ΙΤΑΛΙΑ

Penitenciarul Iasi / ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Athens Lifelong Learning Institute /ΑΘΗΝΑ

*

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ, Covilha-Λισαβόνα, 21-23/05/2023_

The VISION (Visualising the Future Through Training) project / 1nd Short-Term Staff Training Event.

ΕΤΑΙΡΟΙ:

UBI (University of Beira Interior)/ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

IPS_Innovative Prison Systems / ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

CIRE 4 /ΚΑΤΑΛΑΝΙΑ

Lycee Charles et Adrien Dupuy / ΓΑΛΛΙΑ

IRFIP / ΙΤΑΛΙΑ

Penitenciarul Iasi / ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Athens Lifelong Learning Institute /ΑΘΗΝΑ

*

ΕΛΛΑΔΑ, Αθήνα, Πολεμικό Μουσείο 30/03-01/04/2023_

1ο Διεθνές Συνέδριο με τίτλο: *«Δια Βίου Μάθηση και Εκπαίδευση Ενηλίκων την Εποχή της Αβεβαιότητας: Δρόμοι για την Κοινωνική Ένταξη και την Κοινωνική Συνοχή»*.

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ: Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών / Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης.

“A Few Days More”: The Dynamic of Rehabilitation through the Example of a Concert by a Music Band Consisting of Inmates, Prison Guards, and External Guards of the Type B Prison of Kerkyra (Corfu)”, Κυριάκος Κωλέσης.

ΕΤΑΙΡΟΙ: Διεθνές Συνέδριο.

*

ΕΛΛΑΔΑ, Αθήνα, Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, 29/05/2023_

«Νέα Ψηφιακά Μέσα μέσα στις φυλακές».

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ: Athens Lifelong Learning Institute.

“Πόσο αναγκαία είναι -πράγματι- τα Ψηφιακά Μέσα στις φυλακές;”, Κυριάκος Κωλέσης.

ΕΤΑΙΡΟΙ:

“SEMELI - Socially Excluded youth of Media Literacy”

*

ΤΟΥΡΚΙΑ, ANKARA, 28-31/03/2022

FREE YOUR HOPE, TRAINING & CONFERENCE

ΕΤΑΙΡΟΙ:

ANTIGONE (GR) and TOCEV (TR)

*

ΝΟΡΒΗΓΙΑ, Øystese, 29/11-02/12 2022

Erasmus+ Training and Cooperation Activities - TCA

Contact Seminar - Erasmus+ KA210 - Inclusion in
Adult Education

ΕΤΑΙΡΟΙ:

Coordinating National Agency The Norwegian Direc-
torate for Higher Education and Skills

Γ/

Συνοπτική παρουσίαση και διαδικτυακοί σύνδεσμοι των τεσσάρων τελευταίων εκδηλώσεων αναφοράς του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας

1. "Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ DOMENICO" / Πλακάδα, Κέρκυρα, 20/02/2023

<https://vimeo.com/802781284> Κωδικός: AAA (λατινικά)

Κρατούμενοι φυλακής Β' τύπου παρουσιάζουν Tarkovsky σε ανυποψίαστους περαστικούς σε κεντρική πλατεία της Κέρκυρας.

Performance του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας βασισμένη στο κινηματογραφικό αριστούργημα του Α. Tarkovsky "Nostalghia".

Ν' αναμείξουμε τους "υγιείς" με τους "ασθενείς"!

Ήταν 10:30' το πρωί της Δευτέρας 20 Φεβρουαρίου 2023 όταν απ' όλα τα περιμετρικά της "Πλακάδας του Αγίου" καντούνια εμφανίστηκαν ένοπλοι άνδρες της Εξωτερικής Φρουράς της Σωφρονιστικής Φυλακής Κέρκυρας, την ίδια στιγμή που άνθρωποι της Ασφάλειας Κέρκυρας περικύκλωσαν μια από τις κεντρικότερες και εμβληματικότερες πλατείες της πόλης. Περαστικοί καθώς και πολίτες από τα παρακείμενα καφέ είδαν ξαφνικά τα περιστέρια της πλατείας ν' απογειώνονται κατά σμήνη στο καθαρό χειμωνιάτικο πρωινό. Η ρουτίνα της τουριστικής ραστώνης ανατράπηκε ακαριαία σε μια αναμονή ενός βίαιου περιστατικού που όλοι περίμεναν μουδιασμένοι να εξελιχθεί μπροστά τους.

Περιφρουρώντας με όπλα την Τέχνη.

Τρεις νέοι άνδρες με μπλε ναυτικούς επενδύτες εμφανίζονται. Ένας εξ' αυτών σκαρφαλώνει στη σκαλωσιά που περιβάλλει το άγαλμα του Γ. Θεοτόκη στο κέντρο της πλατείας. Οι άλλοι δυο αναρτούν μια φράση σε πανό και τον παρακολουθούν κινούμενοι περιμετρικά του αγάλματος. Εκείνος, εν μέσω μυσταγωγικής σιωπής, κοιτά από ψηλά τον συγκεντρωμένο κόσμο. Δε βιάζεται. Ρουφά τα δευτερόλεπτα ελευθερίας εκεί ψηλά αγγίζοντας τον ώμο του πρώην πρωθυπουργού. Κάποια στιγμή οι λέξεις σπάνε τη σιωπή.

"Ποιος πρόγονος μιλάει μέσα μου;"

Η performance με τίτλο: "Ο λόγος του Domenico", εμπνευσμένη από το κινηματογραφικό αριστούργημα του Α. Tarkovsky "Nostalghia", αποτέλεσε παράλληλα ένα σημαντικό εκπαιδευτικό πείραμα: τρεις μαθητές με σημαντικές μαθησιακές δυσκολίες και μέσα από ένα εξαιρετικά κλειστό εκπαιδευτικό περιβάλλον απέδωσαν, μπροστά στο ανυποψίαστο κοινό της πόλης, ένα

ιδιαίτερα απαιτητικό κινηματογραφικό-φιλοσοφικό δοκίμιο. Ο λειτουργικά αναλφάβητος μαθητής κρατούμενος (φορέας τεσσάρων ιδιοτήτων ευαλωτότητας) υπέδειξε υποδειγματικά τον βιωματικό δρόμο προς τις "πρωταρχικές αξίες" για τις οποίες μιλά ο μεγάλος δημιουργός.

(Απόσπασμα από την ταινία: <https://youtu.be/zGdpym4vobQ>)

2. Κι αν ήσουν εσύ; Μαρία Φαραντούρη & κρατούμενοι μαθητές / Περίμετρος φυλακής Κέρκυρας, 21/09/22

<https://youtu.be/-SJfP4tt6Tc>

Performance για το μεταναστευτικό.

Τέσσερις πρόσφυγες μαθητές κρατούμενοι διηγούνται ζωντανά την εμπειρία μετανάστευσής τους από τα παράθυρα του σχολείου. Ένας θρύλος της μουσικής τραγουδά στους μαθητές τον "Ναυαγό" του Μ. Θεοδωράκη έξω από τα τείχη της φυλακής. Πρόκειται για καλλιτεχνικό δρώμενο που έλαβε χώρα στις 21 Σεπτεμβρίου 2022 την ώρα του ηλιοβασιλέματος με τη μορφή performance, συμμετοχή του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας στο πρόγραμμα "Κι αν ήσουν εσύ;" της περιόδου 2022.

3. ΛΙΓΕΣ ΜΕΙΝΑΝΕ 2022 / ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ, ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΚΑΛΩΝ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΦΥΛΑΚΩΝ, ΠΑΛΑΙΟ ΦΡΟΥΡΙΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ, 22/06/2022

<https://youtu.be/C6AouEH5iLM>

Την Τετάρτη 22 Ιουνίου 2022 στις 21.30 στο Παλαιό Φρούριο μαθητές και δάσκαλοι του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας, κρατούμενοι, σωφρονιστικοί υπάλληλοι, δικηγόροι και ψύλακες της εξωτερικής φρουράς σε μια ιδιαίτερη συναυλία, όπου παρουσιάστηκαν 12 τραγούδια-μαθήματα του Κοινωνικού Γραμματισμού όπως δάχθηκαν στο σχολείο.

4. ΛΙΓΕΣ ΜΕΙΝΑΝΕ 2023 / ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΑΠΟΦΥΛΑΚΙΣΘΕΝΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ, ΠΑΛΑΙΟ ΦΡΟΥΡΙΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ, ΝΥΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ, ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΚΑΛΩΝ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΦΥΛΑΚΩΝ, 22/06/2022

<https://youtu.be/JXeOdVn3sg0>

Την Τετάρτη 21 Ιουνίου 2022 στις 21.30 στο Παλαιό Φρούριο μαθητές και δάσκαλοι του Σχολείου Φυλακών Κέρκυρας, κρατούμενοι, σωφρονιστικοί υπάλληλοι, δικηγόροι και ψύλακες της εξωτερικής φρουράς σε μια ιδιαίτερη συναυλία, όπου παρουσιάστηκαν 12 τραγούδια-μαθήματα του Κοινωνικού Γραμματισμού όπως δάχθηκαν στο σχολείο.

Δ/

Βιβλιογραφία και αρθρογραφία

_American Correctional Association (1977). Arts in Corrections: A Summary of Project Culture and a Handbook for Program Implementation.

_Brewster, L. (2010). The California arts-in-corrections music programme: A qualitative study. *International Journal of Community Music*, 3(1), 33-46. <https://doi.org/10.1386/ijcm.3.1.33/1>

_Clements, P. (2004). The rehabilitative role of arts education in prison: accommodation or enlightenment? *International Journal of Art and Design Education*, 23(2), 169-178. <https://doi.org/10.1111/j.1476-8070.2004.00395.x>

_Gussak, D. E. (2009). The effects of art therapy on male and female inmates: Advancing the research base. *The Arts in Psychotherapy*, 36(1), 5-12. <https://doi.org/10.1016/j.aip.2008.10.002>

_Johnson, Lee. (2008). A Place for Art in Prison: Art as A Tool for Rehabilitation and Management. *Southwest Journal of Criminal Justice*. 5.

_Liebmann, M. (1994). Art therapy with offenders. <http://ci.nii.ac.jp/ncid/BA22367046>

_Meekums, BVFand Daniel, J(2011) Arts with offenders: A literature synthesis. *Arts in Psychotherapy*, 38 (4). 229 -238 (10)

_Δημητρούλλη Κ., Ρηγούτσου Ε. (2017). Οδηγός για τους εκπαιδευτές των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας σε Καταστήματα Κράτησης.